

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 107g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 20 alin. (1) și 43 alin. (4)
lit. a) din Legea nr. 105 din 14 iunie 2018 cu privire la promovarea ocupării
forței de muncă și asigurarea de șomaj

(condițiile pentru înregistrarea statutului de șomer)

CHIȘINĂU

23 octombrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Sergiu LITVINENCO,
dlui Ion MALANCIUC,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea dnei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 5 mai 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 23 octombrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 20 alin. (1) și 43 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 105 din 14 iunie 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, ridicată de dna Elena Ceruța, parte în dosarul nr. 3-4299/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de către dna judecătoare Irina Maxim din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin ordonanța Procurorului General interimar din 18 octombrie 2021 s-a dispus începerea urmăririi penale în privința dnei Elena Ceruța, procuror la Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS).

4. Prin ordinul Procurorului General interimar nr. 412-p din 10 martie 2022, dna Elena Ceruța a fost suspendată din funcția de procuror până la pronunțarea unei decizii definitive în cauza penală în care este cercetată pentru comiterea unei infracțiuni.

5. La 27 iunie 2024, dna Elena Ceruța i-a solicitat Direcției generale pentru ocuparea forței de muncă a municipiului Chișinău, subdiviziune teritorială a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, să-i înregistreze statutul de șomer.

6. Printr-un răspuns al Direcției generale pentru ocuparea forței de muncă, dna Elena Ceruța a fost informată că nu întrunește condiția stabilită de articolul 20 alin. (1) din Legea nr. 105/2018 pentru a fi înregistrată cu statut de șomer, dar a fost înregistrată ca persoană aflată în căutarea unui loc de muncă

din 27 iunie 2024. Nefiind de acord cu răspunsul primit, dna Elena Ceruța l-a contestat în contencios administrativ.

7. La 3 martie 2025, dna Elena Ceruța a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolelor 20 alin. (1) și 43 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 105 din 14 iunie 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.

8. Printr-o încheiere din 28 martie 2025, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 47

Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

10. Prevederile relevante ale Legii nr. 105 din 14 iunie 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj sunt următoarele:

Articolul 20 Statutul șomerului

„(1) Șomer este considerată persoana aflată în căutarea unui loc de muncă, care întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) are vârsta cuprinsă între 16 ani și vârsta stabilită pentru obținerea dreptului la pensie pentru limită de vârstă;

b) este aptă pentru prestarea unei munci;

c) nu are un loc de muncă;

d) nu studiază la o formă de învățământ cu frecvență;

e) caută activ un loc de muncă atât în mod individual, cât și prin intermediul subdiviziunii teritoriale și este disponibilă să înceapă activitatea de muncă;

f) este înregistrată cu statut de șomer la subdiviziunea teritorială.

[...]”

Articolul 43 Stabilirea indemnizației de șomaj

„(1) Dreptul la indemnizația de șomaj se stabilește de către subdiviziunile teritoriale.

(2) Indemnizația de șomaj se acordă în baza cererii de înregistrare a statutului de șomer depuse la subdiviziunea teritorială.

(3) Decizia privind stabilirea dreptului la indemnizația de șomaj se emite de către subdiviziunea teritorială, în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării statutului de șomer.

(4) Dreptul la indemnizația de șomaj se stabilește șomerilor care întrunesc cumulativ următoarele condiții:

a) nu realizează venituri din activități de muncă la data stabilirii dreptului la indemnizația de șomaj, cu excepția indemnizației de eliberare din serviciu, a recalculărilor salariale aferente eliberării din serviciu și a pensiilor, altele decât pensia pentru limită de vârstă;

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepției de neconstituționalitate

11. Autoarea excepției susține că neinclusiunea persoanelor suspendate din funcție în legătură cu pornirea urmăririi penale împotriva lor în categoria celor cu statut de șomeri, beneficiari ai indemnizației de șomaj, îi afectează dreptul la asistență și protecție socială în caz de șomaj.

12. Autoarea sesizării consideră că persoanei suspendate din funcție, care, în perioada suspendării, nu-și găsește un alt loc de muncă și nu realizează venituri, trebuie să-i fie atribuit statutul de șomer, pe baza căruia să

beneficieze de indemnizația de șomer în aceleași condiții ca și persoanele care au încetat raporturile de muncă și sunt în căutarea unui loc de muncă.

13. Autoarea excepției consideră că prevederile contestate sunt contrare articolelor 16, 23, 47 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 105 din 14 iunie 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de o parte într-un proces din fața instanței de judecată, este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

17. Curtea reține că obiectul excepției îl constituie articolul 20 alin. (1), care prevede una din condițiile aferente înregistrării statutului de șomer, și articolul 43 alin. (4) lit. a), care stabilește una din condițiile necesare pentru exercițiul dreptului la indemnizația de șomaj, din Legea nr. 105 din 14 iunie 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj. Curtea observă că înregistrarea statutului de șomer și stabilirea indemnizației de șomaj, chiar dacă au la bază aceeași cerere, totuși, reprezintă proceduri distincte consecutive. Astfel, decizia privind stabilirea dreptului la indemnizația de șomaj se emite de către subdiviziunea teritorială, în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării statutului de șomer (articolul 43 alin. (3) din Lege).

18. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză în care s-a contestat refuzul de înregistrare în calitate de șomer, bazat pe articolul 20 alin. (1) din Lege (a se vedea § 6). Având în vedere că în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate autoritatea competentă nici nu a demarat procedura de stabilire a indemnizației de șomaj, care finalizează cu emiterea unei decizii în acest sens, Curtea reține inaplicabilitatea articolului 43 alin. (4) lit. a) din Lege la soluționarea cauzei. Prin urmare, Curtea admite că la soluționarea cauzei instanța de judecată ar putea avea în vedere articolul 20 alin. (1) din Lege, pe care îl reține spre analiză. Acest articol nu a făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

19. Autoarea sesizării susține că prevederile contestate încalcă articolele 16 (*egalitatea*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 47 (*dreptul la asistență și protecție socială*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

20. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că articolele 16, 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autoarea sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestor articole (a se vedea

HCC nr. 8 din 5 aprilie 2022, § 26; DCC nr. 90 din 15 iunie 2021, § 23; DCC nr. 12 din 2 februarie 2023, § 20).

21. Referitor la incidența articolului 47 din Constituție, în jurisprudența sa, Curtea a subliniat că prevederile care stabilesc condițiile de acordare a prestațiilor de asigurări sociale *lato sensu* intră în câmpul de aplicare al articolului 47 din Constituție (a se vedea, spre exemplu, DCC nr. 184 din 21 decembrie 2023, § 20). Așadar, având în vedere că sesizarea contestă una din condițiile aferente înregistrării statutului de șomer, prin aducerea în discuție a situației persoanei fără un loc de muncă și persoanei aflate în raporturi de muncă suspendate, Curtea reține aplicabilitatea articolului 47 din Constituție. În continuare, Curtea trebuie să stabilească dacă prevederile contestate fac incident articolul 16 din Constituție.

22. Curtea observă că Legea cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj stabilește condițiile care trebuie îndeplinite în mod cumulativ pentru înregistrarea statutului de șomer (a se vedea articolul 20 din Lege). Astfel, una din condițiile stabilite de Lege pentru înregistrarea statutului de șomer este lipsa unui loc de muncă.

23. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat că dreptul la egalitate este dreptul de a fi tratat în același mod în care este tratată o persoană care se află într-o situație juridică echivalentă. Așadar, o condiție primordială pentru existența tratamentului diferențiat o reprezintă caracterul comparabil al situațiilor (HCC nr. 19 din 24 septembrie 2019, § 17). Curtea reiterează că cerința caracterului comparabil al situațiilor nu impune ca situațiile să fie identice, ci numai ca ele să fie, până la un anumit punct, asemănătoare. Verificarea respectării acestei cerințe presupune compararea condițiilor aplicabile autoarei excepției și subiectelor în raport cu care aceasta afirmă existența unui dezavantaj (HCC nr. 30 din 23 septembrie 2021, § 46).

24. Curtea notează că suspendarea din funcție reprezintă o măsură care poartă un caracter temporar, a cărei durată este condiționată de existența temeiurilor care au stat la baza acesteia, persoana urmând a fi, după caz, reîncadrată în funcție la încetarea motivelor suspendării. De asemenea, Curtea menționează că procurorilor suspendați din funcție din cauza declanșării urmăririi penale împotriva lor nu le sunt aplicabile dispozițiile referitoare la incompatibilități în partea ce ține de exercitarea unei funcții sau activități în sectorul privat. Totodată, în cazul suspendării din funcție pe temeiul pornirii urmăririi penale, dacă nu a fost probată vinovăția procurorului sau dacă a fost pronunțată o sentință de achitare ori de încetare a procesului penal pe motiv de reabilitare, suspendarea din funcție încetează, iar procurorul este restabilit în toate drepturile anterioare (a se vedea articolul 55 alineatele (1¹) și (4) din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură). De asemenea garanții nu beneficiază persoana fără un loc de muncă.

25. Curtea menționează că termenul „șomaj” din articolul 47 alin. (2) din Constituție are în vedere situația persoanelor ale căror raporturi de muncă au fost încetate. Astfel, sub incidența acestei noțiuni nu cad persoanele ale căror raporturi de muncă au fost suspendate. Curtea reiterează că garanțiile sociale nu au un caracter necondiționat, legislatorul putând stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale (a se vedea DCC nr. 86 din 6 septembrie 2017, § 30).

26. Curtea notează că asigurarea de șomaj are rolul de a asigura, în caz de șomaj, o persoană asigurată în sistemul public de asigurări sociale, aptă de muncă, dar care, din motive prevăzute de lege, nu a identificat un loc de muncă corespunzător pregătirii sale, și se realizează prin punerea la dispoziția acesteia, pentru o perioadă determinată, a indemnizației de șomaj (a se vedea articolul 3 din Legea nr. 105/2018). Așadar, măsurile de protecție împotriva șomajului au ca scop acordarea unui sprijin persoanelor fără un loc de muncă care se află în căutarea unui loc de muncă.

27. Astfel, Curtea reține că persoanele fără un loc de muncă și persoanele aflate în raporturi de muncă suspendate nu se află în situații asemănătoare sau comparabile, așa cum pretinde în criticile sale autoarea sesizării.

28. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 27 alin. (2) și (4) literele c) și d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 20 alin. (1) și 43 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 105 din 14 iunie 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, ridicată de dna Elena Ceruța, parte în dosarul nr. 3-4299/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 23 octombrie 2025

DCC nr. 151

Dosarul nr. 107g/2025